

Către: domnul Adrian BELÎ,
Vicepreședintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie
domnul Radu MARIAN,
Președintele Comisiei Economiei, Buget și Finanțe

Copie: Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Nr. 112-23/SD din 18 decembrie 2023

Ref.: Unele deficiențe ale art. 101 alin. (6) din Codul muncii

Stimate dle Adrian Belî,
Stimate dle Radu Marian,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) vă salută cordial și speră la deschiderea pentru un dialog constructiv și continuu referitor la o problemă semnalată de mediul de afaceri, care privește imperativul unei revizuirii a articolului 101 alineatul (6) din Codul muncii.

În conformitate cu prevederile art. 101 alin. (6) al Codului muncii, durata întreruperii în muncă între schimburi nu poate fi mai mică decât durata dublă a timpului de muncă din schimbul precedent (inclusiv pauza pentru masă). Reglementarea actuală din art. 101 alin. (6) al Codului muncii, la modul practic, face imposibil organizarea schimburilor cu durata de 8 ore (durata normală de muncă), or repausul între schimburi care trebuie asigurat, conform normei legale supra, ținând cont și de pauza de masă de minim 30 de minute (conform art. 107 alin. (1) al Codului muncii), trebuie să fie de cel puțin 17 ore consecutive, ceea ce ar însemna că în loc de 24 de ore în zi ar trebui să existe 25,5 de ore.

Astfel, norma legală de la alin. (6) al art. 101 al Codului muncii impune angajatorilor obligații care, efectiv și real, nu pot fi îndeplinite din considerentul depășirii celor 24 de ore astronomic posibile într-o zi.

Subliniem că Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 04 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003L0088>, al art. 3- Repausul zilnic, statuează că „Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 11 ore consecutive în decursul unei perioade de 24”, inclusiv în cazul lucrătorilor munca cărora este organizată pe schimburi.

În același context, potrivit dispozițiilor art. 107 alin. (4) al Codului muncii, durata repausului zilnic, cuprinsă între sfârșitul programului de muncă într-o zi și începutul programului de muncă în ziua imediat următoare, nu poate fi mai mică decât 11 ore consecutive - normă din Codul muncii, care deja a fost armonizată cu dispozițiile Directivei 2003/88/CE.

Precizăm că condițiile de muncă actuale ale salariaților, fie ale celor cu regim de muncă în schimburi, sau nu, sunt, practic egale, iar legislația actuală prevede garanții adecvate de

securitate și sănătate în muncă pentru diferite regimuri de muncă, ceea ce, în ansamblu, nu mai îndreptățește necesitatea impunerii de către legiuitor a unei perioade atât de lungi de odihnă anume pentru salariații care prestează munca în schimburi.

Ținând cont de norma legală la nivel de Uniune Europeană, parcursul aprobat al Republicii Moldova de armonizare a legislației al cea a Uniunii Europene și integrarea Republicii Moldova în comunitatea țărilor Uniunii Europene, privind repausul zilnic al salariaților cu regim de muncă în schimburi, respectiv, în vederea ajustării normei legale înscrise la alin. (6) art. 101 din Codul muncii, în redacția următoare:

„Durata întreruperii în muncă între schimburi nu poate fi mai mică decât 11 ore consecutive.”

sau, ca opțiune temporară, în perioada de tranzitare deplină la legislația UE:

„Durata întreruperii în muncă între schimburi nu poate fi mai mică decât durata dublă a timpului de muncă din schimbul precedent (fără a include durata pauzei pentru masă)” - ceea ce ar permite, cel puțin, la moment, de a se încadra în durata astronomică a unei zile de 24 de ore.

În același timp, precizăm că din cauza proceselor demografice negative și fenomenelor de migrație la cote deosebit de înalte a populației din țară apte de muncă, ceea ce a condiționat o lipsă acerbă de forță de muncă în Republica Moldova, mediul de afaceri din sectorul producerii constată necesitatea modificării regimului de muncă, cu micșorarea numărului de schimburi.

Totodată, din cauza deficiențelor legislative ale prevederilor art. 101 alin. (6) al Codului muncii ce fac imposibilă prestarea, efectivă, în regim de muncă în schimburi, a muncii de 8 ore/schimb (pe timp de zi), sectorul producției al întreprinderilor, efectiv zilnic, muncesc cu o oră mai puțin.

În aceste condiții, pentru a face față planurilor de producție, unii agenți economici sunt nevoiți să recurgă la muncă suplimentară, practic, zilnică, cu achitarea, corespunzătoare a drepturilor salariale, în mărime dublă, situații care cauzează întreprinderilor pierderi imense.

În aceste condiții, din cauza imposibilității legale de a lucra 8 ore în fiecare schimb (pe timp de zi), din cauza pierderilor economice deja înregistrate, dar și a pierderilor ce sunt prognozate, cel puțin, precum și declinul economic din cauza războiului din regiune dintre Federația Rusă și Ucraina, condiționează sistarea drastică a unor activități operaționale de producere a întreprinderilor, situații care prejudiciază și mai vertiginos economia țării.

Menționăm că, în situația dată, se află mulți agenți economici din Republica Moldova, munca cărora este organizată în regim de schimburi și care sunt întreprinderi ce activează strict conform prevederilor legale, aliniindu-și activitățile operaționale la cerințele actuale ale legislației din domeniu.

Prin urmare, solicităm respectuos de urgență ajustarea normelor legale descrise mai sus.

Însă, dat fiind timpul care încă urmează să fie parcurs până la adoptarea modificărilor al Codului muncii (estimativ, abia la finele anului 2023), situația critică în care se afla mediul de afaceri din cauza fenomenelor nefaste de migrație pe piața muncii, războiul cu Ucraina la

granițele țării și criza economică, intervenim cu rugămintea de a accelera adoptarea modificărilor supra la Codul muncii.

Sperăm ca demersul dat să fie avizat pozitiv și modificarea solicitată al prevederilor art. 106 alin. (1) al Codului muncii să fie adoptată în termeni proximi.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>